

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Barabás Tamás

Cím:

Első tanulságok

Forrás:

A MÁTRA ISMERETTERJESZTŐ MOZIRÓL

Idő

1962

Személy

491.45

Képművelés,
1962. V. sz.

Március 22. óta délután 4-től este 10-ig ismeretterjesztő filmeket játszik a Mátra mozi. Újdonságként hirdették meg, holott nem az. Tíz-tizenkét évvel ezelőtt a Fáklya — a mostani Művész — filmszínházat alakították át ismeretterjesztő mozivá, de megbukott. Azóta rengeteget fejlődött a tudomány és a technika, s különösen három dolog: a televízió, a kibernetika és az űrrepülés rendkívül megnövelte az emberek érdeklődését a technika és a tudomány minden ága iránt. Nyilván ezért reménykedtek a mozikos is abban, hogy ez a fokozott érdeklődés az ismeretterjesztő filmekre is kiterjed.

Am ha Fáklya mozi nem lett volna is, akkor sem merném a Mátrát vadonatúj intézménynek nevezni. Inkább azt mondanám, hogy a Dohány utcai és a budai Híradó mozik után megnyílt a harmadik híradómozi. A Híradó és a Mátra műsora között ugyanis semmi lényeges különbség nincs — nem is lehet. Külföldön is News (Híradó) Theatre-nak nevezik az egyórás kisfilmmozikat — s ugyanúgy mindenféle ismeretterjesztő filmeket is vetítenek bennük a híradók és a trükkfilmek mellett. Azért is jobb lenne a Mátrát „ismeretterjesztő” mozi helyett egyszerűen „híradó” mozinak nevezni, mert úgy tűnik: a szputnyikok, a kibernetika stb. ellenére, a nagyközönséget ez az ismeretterjesztő szó még mindig nem eléggé vonzza. Íme, az adatok: a Mátra első hetében, tehát amikor még újdonság volt, 58,8 százalékos látogatottságot ért el, a második héten már csak 39 százalékosat.

Mi az oka a gyors visszaesésnek? Szerintünk elsősorban a helytelen

műsorpolitika. Attól tartunk, a FÖMO nem sokat tanult a Fáklya egykori bukásából, s nem eléggé körültekintően dolgozta ki terveit a Mátra létrehozásakor. Az induló héten öt filmből állt a műsor: *Mossunk kezet*, *A színek hatalma*, *A gondolkodás titka* — ezeket másutt már láthatta a közönség —, csak *Kollányi Mint cseppben a tenger-e* volt vadonatúj, az ötödik, *A mozi története* pedig, ha nem is volt új, de vidám, szórakoztató, könnyed hangvételű. De már a második héten csupa régi, sokfelé játszott kisfilmet adtak: *Két nap Hollandiában*, *A hajnali harmat országa*, *A szomjúság városa* és az *Üzemi tisztálkodás*. S nézzük az arányokat: az első héten egyetlen útirajz se, a másodikon három is. A harmadik hét programja: *Tizenöt esztendeje* (ezerszer vetített riportfilm) és két, jellegében hasonló természet tudományos film: *Az élet hajnalán*, *Festői szépségű tengeri állatok*. Lapunk zártakor még nem ismerjük a harmadik hét látogatottsági adatait, de tartunk tőle, hogy sok dicsekednivaló ezzel sincs.

Nem lehet fél szívvel újdonságot kezdeményezni. Ha már elhatározták egy harmadik, csak kisfilmeket játszó mozi létesítését — a város egyik legfontosabb pontján, de ötpercnnyire a körüli Híradó mozitól —, akkor annak műsorpolitikáját is bátrabban, átgondoltabban kellett volna meghatározni. Elsősorban például arra kellene törekedni, hogy a Mátrában csakis új, másutt még nem forgalmazott kisfilmeket játsszanak. Másodsorban: az útirajz, a természet tudomány, a technika, az ismeretter-

jesztés többi ága és a könnyed szórakoztatás arányait minden műsorban érvényesíteni kellene, mégpedig úgy, hogy mindig, mindenből nyújt-sanak egy keveset. Itt jegyezzük meg: talán helyes lenne, ha a forgalmazó MOKÉP-en kívül a kisfilmgyártó Budapest Filmstudiónak is közvetlenebb beleszólása lenne mind a Mátra, mind a két Híradó mozi műsorába.

Technikai hibák is vannak. A tapasztalatok szerint nyolckor, de legkésőbb kilenckor be lehet fejezni az előadásokat, mert este kilenc és tíz között már csak öt-hat néző ül a moziiban, kevesebb a néző, mint a személyzet. Panaszokodik a közönség, hogy a járás csak az egyik oldalon van, ahelyett, hogy közepén lenne, a székek között: így „egy tömbben” van minden széksor, s ez egy non-stop mozinál, ahol állandó a jövés-menés, körülményessé teszi a közlekedést, a nézők túl sokat zavarják egymást a filmek nyugodt szemlélésében.

Még egy tapasztalat: a lassan mégis kialakuló, egyelőre eléggé kislétszámú törzsközönség inkább az idősebb korosztályból tevődik össze. A fiatalok zöme azt mondja: a kettő ötvenhez hozzáadok még másfél forintot, s már a Három testőrt, vagy egy másik játékfilmet nézhetek a szomszédos Vörös Csillagban. Pedig hát a legfontosabb mégis az volna, ha az ismeretterjesztő filmeket elsősorban az ifjúsággal sikerülne megszerettetni. Talán, ha bátrabban, bőlcsebben és határozottabban állítják majd össze a Mátra minden egyes műsorát, ezt az eredményt fokozatosan sikerül is elérni.

Barabás Tamás